

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

KOMITET REGIONÓW

152. SESJA PLENARNA KR-U, 30.11.2022–1.12.2022

Rezolucja Europejskiego Komitetu Regionów – Program prac Komisji Europejskiej i priorytetów politycznych KR-u na 2023 r.

(2023/C 79/01)

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW (KR)

Uwzględniając:

- program prac Komisji Europejskiej na 2023 r. ⁽¹⁾,
- protokół o współpracy z Komisją Europejską z lutego 2012 r.,
- rezolucję KR-u „Priorytety Europejskiego Komitetu Regionów na lata 2020–2025” ⁽²⁾,
- rezolucję KR-u w sprawie propozycji Europejskiego Komitetu Regionów dotyczących programu prac Komisji Europejskiej na 2023 r. ⁽³⁾,
- *roczne sprawozdanie KR-u na temat stanu regionów i miast w UE* ⁽⁴⁾.

1. Z zadowoleniem przyjmuje fakt, że program prac Komisji Europejskiej opiera się w dużej mierze na propozycjach Konferencji w sprawie przyszłości Europy. Realizacja niektórych propozycji wymagałaby zmian traktatowych, w związku z czym podziela apel Parlamentu Europejskiego i przewodniczącej Komisji Europejskiej o zwołanie konwentu na podstawie art. 48 TUE. Ubolewa jednak, że w programie prac Komisji Europejskiej brakuje odniesienia do konkluzji Konferencji w sprawie przyszłości Europy i związanych z nimi konkretnych propozycji, w których to konkluzjach przewiduje się lepsze uznanie wartości dodanej władz lokalnych i regionalnych dla demokracji europejskiej.

2. Z zadowoleniem przyjmuje odnowione zobowiązanie Komisji do wykorzystania celów zrównoważonego rozwoju jako ogólnego celu przewodniego, zwłaszcza poprzez ich włączenie do europejskiego semestru i do narzędzi lepszego stanowienia prawa. Zachęca Komisję do dokonania przeglądu pełnego potencjału lokalizacji celów zrównoważonego rozwoju, także w oczekiwanym dobrowolnym przeglądzie UE, aby doprowadzić do trwałej odbudowy i ukończyć realizację celów zrównoważonego rozwoju do 2030 r.

3. Podkreśla, że skutki trwającego kryzysu klimatycznego, pandemii COVID-19, wojny Rosji przeciwko Ukrainie oraz obecnych rekordowych stóp inflacji wywołanych wzrostem cen żywności i energii, a także strukturalnego kryzysu migracyjnego i humanitarnego na granicach UE, o szczególnym natężeniu w regionie Morza Śródziemnego i Atlantyku,

⁽¹⁾ COM(2022) 548 final.

⁽²⁾ COR-2020-01392-00-00-RES-TRA.

⁽³⁾ COR-2022-02657-00-00-RES-TRA.

⁽⁴⁾ <https://cor.europa.eu/pl/our-work/Pages/State-of-Regions-and-Cities-2022.aspx?origin=spotlight>

potwierdzają bardziej niż kiedykolwiek rolę spójności jako podstawowej wartości Unii Europejskiej. Polityka spójności jest najważniejszą polityką inwestycyjną UE i kluczowym narzędziem wspierania współpracy terytorialnej oraz krzewienia solidarności i integracji. Z tego względu KR, wraz ze swoimi partnerami z #CohesionAlliance⁽⁵⁾, skupi się w 2023 r., w szczególności w przeglądzie wieloletnich ram finansowych (WRF), na dalszym wzmacnianiu i wspieraniu polityki spójności.

4. Zobowiązuje się do dalszego pełnego wsparcia dla Ukrainy, jej regionów i gmin oraz do wzięcia na siebie obowiązków w zakresie odbudowy Ukrainy, zwłaszcza za pośrednictwem europejskiego sojuszu miast i regionów na rzecz odbudowy Ukrainy, który powinien zostać uznany za partnera w ramach platformy na rzecz odbudowy Ukrainy. Wyraża zaniepokojenie, że koncepcja platformy, sposoby jej finansowania i zarządzanie nią nie zostały jeszcze przedstawione. Podkreśla, że proces odbudowy musi zapewniać zrównoważone, ekologiczne i cyfrowe podejście do zintegrowanego rozwoju terytorialnego i idzie w parze ze wspieraniem demokracji lokalnej opartej na silnych partnerstwach z władzami lokalnymi i regionalnymi w Unii Europejskiej, na przejrzystości i walce z korupcją. Uważa również, że wkład UE w odbudowę Ukrainy będzie wymagał wsparcia finansowego wykraczającego poza obecne wieloletnie ramy finansowe. Regiony i miasta przyjmujące największą liczbę uchodźców potrzebują dodatkowego wsparcia finansowego ze strony UE.

5. Zobowiązuje się do dalszego wspierania przedstawicieli i przedstawicieli władz szczebla niższego niż krajowy z Ukrainy, Mołdawii i Gruzji poprzez regularne spotkania w ramach stosunków dwustronnych i wielostronnych, takich jak europejski sojusz miast i regionów na rzecz odbudowy Ukrainy, a także poprzez ułatwianie partnerskiej współpracy i promowanie organizacji obozów wakacyjnych dla dzieci, których życiem wstrząsnęła wojna.

Zbliżanie Europy do obywateli

6. Z zadowoleniem przyjmuje utworzenie europejskich paneli obywatelskich i stopniowe wprowadzanie mechanizmów partycypacyjnych ukierunkowanych na konkretny obszar jako nowego elementu procesu decyzyjnego UE, w tym na szczeblu lokalnym i regionalnym, przy odpowiednim wsparciu UE w sferze finansowania i budowania zdolności. Jest zdania, że ten proces będzie wymagał zmiany Porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie lepszego stanowienia prawa i musi uwzględniać wymiar terytorialny, czerpiąc z doświadczeń władz lokalnych i regionalnych w zakresie praktyk partycypacyjnych. Podkreśla również potrzebę zapewnienia obywatelom przejrzystości i jasnych informacji zwrotnych na temat ich propozycji.

7. Z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w programie prac Komisji Europejskiej położono nacisk na potrzebę świadomego kształtowania polityki opartej na dowodach, zasady lepszego stanowienia prawa i prognozy strategiczne. W nawiązaniu do propozycji Konferencji w sprawie przyszłości Europy przypomina o wkładzie władz lokalnych i regionalnych oraz swoim własnym we wzmocnienie bazy dowodowej na potrzeby prawodawstwa UE, w tym poprzez monitorowanie stosowania zasady pomocniczości, dokonywanie ocen oddziaływania terytorialnego, a także przegląd wdrażania weryfikacji wpływu polityki na rozwój obszarów wiejskich przez sieć RegHub i platformę ds. dostosowania się do wymogów przyszłości.

8. Podkreśla kluczową rolę, jaką władze lokalne i regionalne odgrywają w obronie wartości europejskich i w stawianiu czoła wyzwaniom dla demokracji, takim jak dezinformacja i szkodliwe ingerencje. Jest gotów wnieść wkład w pakiet na rzecz obrony demokracji oraz w aktualizację ram prawnych dotyczących walki z korupcją. Podkreśla również pierwszoplanową rolę władz lokalnych i regionalnych w utrzymywaniu praworządności i oczekuje, że doroczne wydarzenie na rzecz propagowania praworządności zalecane przez Konferencję w sprawie przyszłości Europy będzie opierać się na szeregu spotkań na szczeblu regionalnym i krajowym.

9. Zdecydowanie popiera wysiłki Komisji na rzecz Unii równości, w tym poprzez zaproponowanie europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością, aby zapewnić wzajemne uznawanie statusu osoby z niepełnosprawnością we wszystkich państwach członkowskich, a także wzywa Komisję do wdrożenia planu mającego zagwarantować powszechną pełną dostępność cyfrową w UE. Z zadowoleniem przyjmuje również zapowiedziane inicjatywy prawne dotyczące zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, przejrzystości wynagrodzeń oraz gwarancji wdrożenia unijnego planu działania przeciwko rasizmowi na lata 2020–2025. Przypomina także o potrzebie wdrożenia strategii na rzecz równości osób LGBTIQ na lata 2020–2025.

⁽⁵⁾ <https://cor.europa.eu/pl/engage/Pages/cohesion-alliance.aspx>

10. Zobowiązuje się do podjęcia działań następczych w związku ze spuścizną Europejskiego Roku Młodzieży oraz do zwiększenia udziału młodzieży w życiu demokratycznym z perspektywy lokalnej i regionalnej na podstawie Europejskiej karty na rzecz młodzieży i demokracji oraz kontynuacji programu KR-u „Młodzi Demokratycznie Wybrani Politycy” (YEP), przy jednoczesnym ścisłym powiązaniu młodzieży z Europejskim Rokiem Umiejętności 2023. Z zadowoleniem przyjmuje również nowe inicjatywy Komisji, takie jak Youth Ideas Labs i HealthyLifestyle4All.

11. Z niecierpliwością oczekuje na wniosek ustawodawczy Komisji w sprawie przeglądu ram zarządzania gospodarczego, które w związku z kryzysem klimatycznym, pandemią COVID-19 i wojną Rosji przeciwko Ukrainie wymagają zmiany, aby stać się bardziej przejrzyste i demokratyczne oraz uwzględnić wymiar regionalny i lokalny w europejskim semestrze. Ponawia swój apel o rozróżnienie między wydatkami a inwestycjami przy jednoczesnym osiągnięciu celu, jakim jest ogólna redukcja zadłużenia, i oczekuje, że nowe przepisy zostaną opracowane z myślą o wspieraniu zrównoważonego wzrostu gospodarczego bez osłabiania zdolności władz lokalnych i regionalnych do inwestowania w usługi publiczne i infrastrukturę.

Budowanie odpornych społeczności

12. Oczekuje poczynienia w 2023 r. nowych zasadniczych kroków na rzecz utworzenia zgodnie z planem europejskiego obszaru edukacji i wyraża poparcie dla aktualizacji obecnych unijnych ram mobilności edukacyjnej, aby umożliwić osobom uczącym się łatwiejsze przemieszczanie się między systemami edukacji za pomocą integracyjnego podejścia.

13. Z zadowoleniem przyjmuje zainicjowanie programu stałej mobilności „Kultura dla Europy”, ubolewa jednak nad brakiem konkretnych nowych inicjatyw w dziedzinie kultury i dziedzictwa kulturowego na 2023 r. i apeluje, by nowy plan prac UE w dziedzinie kultury na lata 2023–2026 przyczynił się do włączenia tych strategii politycznych do głównego nurtu polityki w innych sektorach.

14. Popiera wniosek Komisji dotyczący ogłoszenia roku 2023 Europejskim Rokiem Umiejętności – z aktywnym udziałem regionów i miast – poprzez propagowanie intensywniejszych, skuteczniejszych i włączających szkoleń oraz podnoszenia i zmiany kwalifikacji na rzecz transformacji ekologicznej i cyfrowej oraz ożywienia gospodarczego. Podkreśla potrzebę aktywnego uwzględnienia transgranicznych i wielojęzycznych rozwiązań edukacyjnych. Będzie nadal czynnie wspierać odpowiednie inicjatywy Komisji, takie jak pakt na rzecz umiejętności, oraz wysiłki na rzecz rozwiązania problemu dotkliwego niedoboru kobiet pracujących i kształcących się w dziedzinie nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki (STEM). Ponadto będzie wspierać dodatkowy nacisk, jaki Komisja kładzie na większą aktywizację na rynku pracy, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet i młodzieży, zwłaszcza osób niekształcących się, niepracujących ani nieszkolących się (NEET).

15. Z zainteresowaniem oczekuje inicjatywy Komisji na rzecz cyfryzacji systemów zabezpieczenia społecznego i siatek bezpieczeństwa socjalnego wspierających mobilność pracowników, w związku z trwającymi pracami nad europejskim dowodem zabezpieczenia społecznego.

16. Zobowiązuje się do wniesienia wkładu w prace nad wnioskiem Komisji dotyczącym zalecenia Rady w sprawie opracowania warunków ramowych gospodarki społecznej.

17. Wzywa Komisję do dalszego wspierania prac Europejskiego Porozumienia Burmistrzów w sprawie Klimatu i Energii, a także inicjatyw takich jak nowy europejski Bauhaus i misja UE w zakresie neutralnych dla klimatu i inteligentnych miast jako kluczowych instrumentów wdrażania Europejskiego Zielonego Ładu w miastach i regionach w całej UE oraz pomocy dla władz lokalnych i regionalnych w osiąganiu celów w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu – zwłaszcza na wyspach, innych terytoriach o niekorzystnych warunkach geograficznych i demograficznych oraz w regionach najbardziej oddalonych.

18. Zwraca uwagę, że dekarbonizacja systemu transportu i przejście na bardziej zrównoważone i przyjazne dla środowiska rodzaje transportu stanowią zasadniczy filar Europejskiego Zielonego Ładu. W związku z tym z zadowoleniem przyjmuje przyszłe inicjatywy Komisji mające na celu zwiększenie zrównoważonego charakteru transportu, w szczególności pakiet dotyczący ekologizacji transportu towarowego. Dlatego wzywa do dalszego transgranicznego rozwoju transportu towarowego i publicznego w celu lepszego połączenia regionów przygranicznych oraz uproszczenia transgranicznych taryf i systemów rezerwacji biletów przygranicznych. Ponadto KR wzywa Komisję do skoncentrowania przeglądu wytycznych dotyczących obowiązku świadczenia usług publicznych na wdrażaniu celów Zielonego Ładu UE. Postuluje, by nowe wytyczne, które mają zostać opublikowane w 2023 r., nie ograniczały nadmiernie kompetencji lokalnych organów odpowiedzialnych za transport publiczny i nie wprowadzały nowych koncepcji prawnych, które mogłyby prowadzić do niepewności prawa i hamować przyszłe inwestycje w usługi transportu publicznego i ich rozwój.

19. Popiera nadrzędny cel REPowerEU i z zadowoleniem przyjmuje uznanie w planie znaczenia władz lokalnych i regionalnych. Należy udzielać pomocy finansowej i technicznej, w tym dostarczyć funduszy bezpośrednich, by zapewnić zdolność władz lokalnych i regionalnych do ochrony obywateli.

20. Z zadowoleniem przyjmuje zapowiedź kompleksowej reformy unijnego rynku energii elektrycznej oraz utworzenie Europejskiego Banku Wodoru, aby lepiej przygotować UE na bezemisyjną przyszłość; w związku z tym zwraca się do Komisji o opracowanie kompleksowego wniosku ustawodawczego w sprawie ubóstwa energetycznego, aby dostarczyć państwom członkowskim jasne wytyczne dotyczące opracowywania środków, które eliminują pierwotne przyczyny tego problemu.

21. Zachęca Komisję do dołożenia starań na rzecz zwiększenia odporności cyfrowej administracji szczebla niższego niż krajowy, a także ochrony krytycznej infrastruktury UE przed atakami fizycznymi i cyberatakami, zwłaszcza w kontekście wojny w Ukrainie.

22. Wzywa Komisję Europejską do współpracy z samorządami lokalnymi i regionalnymi we wdrażaniu inicjatyw wynikających z paktu klimatycznego z Glasgow i konkluzji COP 27 UNFCCC, a także do wspierania wielopoziomowej współpracy oraz wkładów ustalonych na szczeblu regionalnym i lokalnym. Należy zwiększyć wysiłki na rzecz wspierania kierowanego przez społeczność lokalną przystosowania się do zmiany klimatu, aby osiągnąć ambitne cele strategii UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu oraz zminimalizować koszty ponoszone przez gospodarstwa domowe i przedsiębiorstwa.

23. Jest gotów sprostać wyzwaniu, jakim jest wdrażanie globalnych ram różnorodności biologicznej na okres po 2020 r., i wzywa Komisję do zapewnienia kluczowej roli władz regionalnych i samorządów lokalnych we wdrażaniu tych ram. Cele w zakresie różnorodności biologicznej należy uwzględnić w procesie kształtowania polityki UE, aby zapewnić realizację wspólnej wizji „życia w harmonii z przyrodą” do 2050 r. Należy podwoić wysiłki na rzecz traktowania utraty różnorodności biologicznej jako nagłej sytuacji kryzysowej oraz poszukiwania synergii ze środkami przeciwdziałania zmianie klimatu, paliwom kopalnym i zanieczyszczeniom. W tym kontekście ubolewa, że program prac Komisji Europejskiej nie zawiera żadnej prawnie wiążącej propozycji dotyczącej intensyfikacji monitorowania lasów, sprawozdawczości ani gromadzenia danych w UE, jak zapowiedziano w strategii leśnej UE.

24. Zobowiązuje się do dalszej współpracy w ramach platformy zainteresowanych stron na rzecz eliminacji zanieczyszczeń, propagowania podejścia opartego na wielopoziomowym sprawowaniu rządów w odniesieniu do planu działania na rzecz eliminacji zanieczyszczeń, w tym monitorowania, a na późniejszym etapie opracowania tablicy wyników ekologiczności regionów UE. Apeluje o przegląd i wzmocnienie rozporządzeń REACH i CLP. Ponawia apel o przyjęcie prawa o oceanach, w tym samym duchu co prawo o klimacie. Z zadowoleniem przyjmuje zapowiedź nowej inicjatywy na rzecz ochrony gleb w UE, zrównoważonego gospodarowania nimi i ich odtwarzania.

25. Zaznacza, że władze lokalne i regionalne odgrywają kluczową rolę w przechodzeniu na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w polityce dotyczącej odpadów oraz w zmniejszaniu zależności od stron trzecich i ilości niewykorzystanych surowców. Ubolewa, że program prac Komisji Europejskiej nie odnosi się do inicjatywy „Zrównoważona konsumpcja towarów – promowanie naprawy i ponownego użycia”.

26. Z zadowoleniem przyjmuje pomoc dla MŚP i apeluje o zaangażowanie władz lokalnych i regionalnych w opracowywanie nowych – i ulepszanie istniejących – narzędzi politycznych do oceny wpływu nowych przepisów na MŚP.

27. Oczekuje na komunikat w sprawie 30 lat funkcjonowania jednolitego rynku i wzywa do dalszego wykorzystywania wiodącej pozycji UE na świecie, aby także poza UE ugruntować neutralne dla klimatu i oparte na obiegu zamkniętym standardy oraz normy techniczne i demokratyczne.

28. Wyraża ubolewanie, że Komisja nie zajmuje się w wystarczającym stopniu zakłóceniami konkurencji wynikającymi z systemów wsparcia UE i państw członkowskich w następstwie pandemii i kryzysu energetycznego, a także z faktu, że zagraniczne przedsiębiorstwa otrzymują pomoc od swoich rządów, ze szkodą dla gospodarek lokalnych i regionalnych.

29. Z zadowoleniem przyjmuje ambitne dążenie Komisji do dalszej realizacji celów cyfrowej dekady i wzmocnienia odporności UE w drodze unijnego aktu w sprawie surowców krytycznych, który powinien uzupełniać niedawny europejski akt w sprawie czipów i stanowić podstawę produkcji kluczowych produktów w UE, w tym półprzewodników.

30. Popiera strategiczne podejście do legalnej migracji oraz dalsze środki mające na celu przyciągnięcie do UE obywateli państw trzecich o niskich i wysokich kwalifikacjach poprzez jednolite uznawanie kwalifikacji i ułatwianie dostępu do rynków pracy.

31. Podkreśla ponownie, że miasta i regiony położone na zewnętrznych granicach UE są nadal w pierwszej kolejności narażone na przepływy migracyjne i potrzebują silnego wsparcia na szczeblu UE; przypomina Komisji, żeby nie zapomniała o zaleceniach zawartych w opinii KR-u w sprawie nowego paktu o migracji i azylu przy wdrażaniu wspólnego planu działania dotyczącego paktu z udziałem szczebla lokalnego i regionalnego.
32. Podkreśla, że należy zwiększyć bezpieczeństwo zewnętrzne Europy, udzielając państwom członkowskim większego wsparcia w ochronie granic zewnętrznych UE.
33. Przypomina o zaleceniach zawartych w opinii w sprawie zmienionego zarządzania strefą Schengen i podkreśla, że kontrole na granicach wewnętrznych powinny być tolerowane jedynie w ostateczności i dopiero po rozważeniu wszelkich alternatywnych środków; popiera – oparte na poczynionych postępkach – przystąpienie Bułgarii, Chorwacji i Rumunii do strefy Schengen.
34. Ubolewa nad brakiem odniesienia do Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności w programie prac Komisji, mimo że jest on głównym unijnym sposobem trwałej odbudowy w UE po pandemii COVID-19.
35. Ubolewa, że w odniesieniu do ochrony ludności w UE Komisja nie proponuje jasnego planu długoterminowego zaangażowania lub działań innych niż podwojenie zdolności przeciwpożarowych przed sezonem pożarów lasów w 2023 r. Należy w wystarczającym stopniu konsultować się z władzami lokalnymi i regionalnymi oraz angażować je w pozyskiwanie, utrzymywanie, koordynację i rozmieszczanie tych zdolności.
36. Apeluje o więcej inicjatyw na szczeblu UE, w tym o bardziej ustrukturyzowany mechanizm wsparcia działań w zakresie zapobiegania klęskom żywiołowym i gotowości na wypadek ich wystąpienia, aby zwiększyć ogólną odporność regionów i miast UE. W tym kontekście ponownie wyraża gotowość do wniesienia wkładu w opracowanie europejskiej tablicy wyników w zakresie podatności na zagrożenia na szczeblu regionalnym i lokalnym.
37. Wzywa Komisję do dopilnowania, aby europejski program na rzecz obszarów wiejskich był wdrażany w obecnych i przyszłych okresach finansowania we wszystkich obszarach polityki oraz zawierał ambitne cele w zakresie wzmocnienia innowacyjnej dynamiki obszarów wiejskich i ich odporności, zorganizowania inteligentnej współpracy międzyterytorialnej i pobudzania obywateli do działania w lokalnych strategiach rozwoju; koncepcję „inteligencji” należy postrzegać jako zintegrowane, całościowe narzędzie łączące koncepcje inteligentnych wsi, inteligentnych miast i inteligentnych regionów.
38. Ubolewa, że wśród wyzwań pokoleniowych określonych w programie prac Komisji na 2023 r. nie ma wyraźnego odniesienia do wyzwania demograficznego, przed którym stoi wiele regionów europejskich, mimo, że jest to jedno z głównych wyzwań, które Unia Europejska musi uwzględnić we wszystkich swoich politykach, aby faktycznie zmniejszyć dysproporcje między regionami, co jest kluczowym celem polityki spójności Unii Europejskiej.
39. Zachęca Komisję do wykorzystania światowego dziedzictwa jako sposobu poprawy zrównoważonego rozwoju gospodarczego i społecznego obszarów wiejskich w Europie.
40. Podkreśla znaczenie wykorzystania szansy – którą stwarzają przyszłe przepisy ramowe na rzecz zrównoważonego systemu żywnościowego UE – na gruntowną i strukturalną reformę systemu żywnościowego, obejmującą sprzeciw wobec spekulacji na rynkach międzynarodowych i ochronę dochodów rolników. Rezerwy publiczne, jako główne narzędzia regulacji rynku, powinny być wykorzystywane zarówno do stabilizacji rynków, jak i do gromadzenia rezerw strategicznych w celu zapobiegania kryzysom żywnościowym.
41. Wzywa Komisję Europejską, by w jak największym stopniu wykorzystwała możliwości związane z zamówieniami publicznymi na żywność, proponując władzom lokalnym i regionalnym zestaw ewentualnych kryteriów dotyczących zrównoważonych zamówień na żywność w celu propagowania zdrowego i zrównoważonego żywienia w szkołach i instytucjach publicznych, co pozwoli wspierać zmianę systemową systemów żywnościowych. Podkreśla również znaczenie działań systemowych na rzecz ograniczenia marnotrawienia żywności oraz wzywa Komisję do przedłożenia wytycznych i zapewnienia monitorowania na podstawie prac przeprowadzonych przez Unijną Platformę ds. Strat i Marnotrawienia Żywności.
42. Apeluje, aby nowe europejskie prawodawstwo w zakresie materiału siewnego dopuszczało stosowanie i wprowadzanie do obrotu tradycyjnego materiału siewnego.
43. Proponuje, aby UE zastosowała zalecenia Parlamentu Europejskiego dotyczące koncentracji gruntów rolnych w UE oraz przyjęte przez FAO dobrowolne wytyczne w zakresie odpowiedzialnego zarządzania tytułami prawnymi.

44. Wyraża gotowość do wniesienia wkładu w przyszłą inicjatywę dotyczącą zdrowia psychicznego i zwraca uwagę, że uznał zdrowie psychiczne za kluczowe wyzwanie w dziedzinie zdrowia po pandemii COVID-19 i przedstawił przykłady sposobów podejścia na szczeblu lokalnym i regionalnym w swoim sprawozdaniu na temat stanu miast i regionów za 2022 r.

45. Ponownie wyraża poparcie dla walki z rakiem i oczekuje, że projekt zaleceń w sprawie środowisk wolnych od dymu tytoniowego oraz w sprawie nowotworów zwalczanych drogą szczepień zwiększy poziom ochrony Europejczyków. Zobowiązuje się do działania na szczeblu lokalnym i regionalnym w celu podnoszenia świadomości i dzielenia się najlepszymi strategiami zapobiegania i badań przesiewowych.

46. Podkreśla, że jeden z kluczowych postulatów obywateli europejskich, wymienionych w końcowym sprawozdaniu Konferencji w sprawie przyszłości Europy, dotyczy cyfrowego „paszportu zdrowotnego” UE. Oczekuje, że prawodawcy UE szybko dojdą do porozumienia w sprawie europejskiej przestrzeni danych dotyczących zdrowia (EHDS), z uwzględnieniem zaleceń zawartych w opinii KR-u w sprawie EHDS oraz faktu, że Europejska Unia Zdrowotna nie będzie kompletna bez solidnych ram przekazywania danych dotyczących zdrowia.

Spójność – nasza podstawowa wartość

47. Ponownie wyraża zdecydowane poparcie dla skutecznej, elastycznej i trwałej realizacji obecnych programów spójności, które pomogą w zapewnieniu silnej polityki spójności w przyszłości. Zaznacza, że zasada „nie szkodzić spójności” zaproponowana w 8. sprawozdaniu na temat spójności podkreśla, że spójność jest ogólną wartością UE. W związku z tym ubolewa, że program prac Komisji na 2023 r. nie zawiera odniesienia ani do asymetrycznego oddziaływania terytorialnego obecnych kryzysów, ani do potrzeby przeanalizowania potencjalnego oddziaływania terytorialnego polityk UE, co jest niezgodne z podjętym już w programie prac na 2022 r. zobowiązaniem do wzmocnienia ocen oddziaływania terytorialnego i weryfikacji wpływu na obszary wiejskie. Przypomina również apel Parlamentu Europejskiego o włączenie Europejskiego Komitetu Regionów w opracowywanie zasady „nie szkodzić spójności” i potwierdza swoją gotowość do współpracy z Komisją Europejską w tym zakresie. Zdecydowanie ponawia apel do Komisji o dopilnowanie, by oceny skutków obejmowały ocenę potencjalnego, zróżnicowanego terytorialnie wpływu każdej inicjatywy ustawodawczej.

48. Z zadowoleniem przyjmuje zamiar Komisji, aby zaproponować terminowy przegląd wieloletnich ram finansowych (WRF). Ten przegląd powinien obejmować nadrzędną debatę na temat struktury i narzędzi kolejnych WRF, z dalszym naciskiem na uproszczenie, ukierunkowanie tematyczne instrumentów i potencjalnie system wdrażania europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (funduszy ESI).

49. Wzywa Komisję Europejską do przeprowadzenia analizy modeli uczestnictwa i zarządzania dzielonego w negocjacjach, programowaniu i wdrażaniu europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych w celu określenia różnych modeli w całej UE i optymalizacji udziału władz lokalnych i regionalnych na każdym etapie wdrażania europejskich funduszy ESI.

50. Ubolewa, że w programie prac Komisji Europejskiej nie zaproponowano żadnej nowej inicjatywy mającej na celu rozwiązanie problemu blokady w Radzie rozporządzenia w sprawie europejskiego mechanizmu transgranicznego. Podkreśla znaczenie dalszego rozwijania i upraszczania współpracy transgranicznej z myślą o większej spójności oraz uwzględniania tej współpracy w inicjatywach ustawodawczych. Z zadowoleniem przyjmuje jednak zapowiedź inicjatywy ustawodawczej w sprawie statutu europejskich stowarzyszeń transgranicznych, aby umożliwić im pełne korzystanie z jednolitego rynku bez barier we współpracy.

51. Zwraca się do Komisji o podjęcie działań następczych w związku ze wspólnym zaleceniem KR-u i Parlamentu Europejskiego dotyczącym utworzenia paktu wyspiarskiego i unijnym programem na rzecz wysp – na wzór paktu miejskiego i przyszłego paktu na rzecz obszarów wiejskich – z udziałem głównych zainteresowanych stron, a mianowicie władz krajowych, regionalnych i lokalnych, podmiotów gospodarczych i społecznych, społeczeństwa obywatelskiego, środowisk akademickich i organizacji pozarządowych. Przypomina Komisji o konieczności przeprowadzenia badania na temat zróżnicowanej sytuacji terytoriów wyspiarskich Unii Europejskiej.

52. Podkreśla znaczenie podejmowania działań następczych w związku z aktualizacją strategii na rzecz regionów najbardziej oddalonych, z korzyścią dla tych regionów oraz dla całej UE.

53. Nadal bezpośrednio przyczynia się do wdrażania Europejskiego filaru praw socjalnych na szczeblu lokalnym i regionalnym oraz do dokonania w terenie oceny Planu działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych. W związku z tym ponownie podkreśla potrzebę wprowadzenia uzupełniających wskaźników wykraczających poza PKB w celu pomiaru postępów gospodarczych, społecznych i środowiskowych ułatwiających przejście na zrównoważoną gospodarkę dobrobytu, a także potrzebę skutecznych mechanizmów monitorowania i gromadzenia danych na potrzeby polityki społecznej i polityki zatrudnienia, ponieważ nadal istnieją znaczne różnice między regionami.

54. Uważa, że obok zielonej systematyki jako wkładu we wdrażanie Zielonego Ładu Komisja powinna w trybie pilnym przedstawić wniosek w sprawie ustanowienia systematyki społecznej. Bez systematyki społecznej inwestorzy i przedsiębiorstwa nie mają jasnych wytycznych na temat tego, co można rozumieć jako „inwestycje społeczne”. Utrudnia to finansowanie zmotywowanych społecznie działań w zakresie opieki zdrowotnej, mieszkalnictwa socjalnego, usług socjalnych itp.

55. Ponawia apel o europejską strategię na rzecz mieszkalnictwa mającą na celu zwiększenie liczby przystępnych cenowo, zrównoważonych, socjalnych i przeznaczonych na sytuacje wyjątkowe mieszkań. Ta strategia powinna zostać włączona do europejskiego semestru i obejmować ilościowe krajowe cele w zakresie inwestycji publicznych.

56. Wzywa Komisję do potwierdzenia wyraźnego zobowiązania do Funduszu na rzecz Sprawiedliwej i Zrównoważonej Transformacji 2.0 po 2027 r. Podkreśla, że obecnie nie ma konkretnych możliwości finansowania dla regionów o rozwiniętym sektorze motoryzacyjnym, mimo że stoją one również w obliczu poważnych wyzwań w procesie transformacji. Ponawia swój apel o przedstawienie programu UE o zakresie tematycznym i terytorialnym obejmującym takie regiony.

57. Z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie Komisji do nadania nowego impulsu procesowi akcesyjnemu krajów kandydujących z Bałkanów Zachodnich, a także Ukrainy, Mołdawii i Gruzji. Włączy władze lokalne i regionalne dwóch nowych krajów kandydujących, Ukrainy i Mołdawii, do swoich prac związanych z rozszerzeniem i będzie dążył do utworzenia z nimi struktur dwustronnych. Ponownie wyraża gotowość do utworzenia w 2023 r. wspólnego komitetu konsultacyjnego z Albanią. Będzie nadal wspierać dialog i praktyczną współpracę z Turcją. Na początku 2023 r. przedstawi stanowisko w sprawie przyszłości Partnerstwa Wschodniego z perspektywy lokalnej i regionalnej, zgodnie z wnioskiem prezydencji czeskiej w Radzie UE.

58. Zobowiązuje się do budowania silniejszych więzi na szczeblu lokalnym i regionalnym z południowymi sąsiadami UE i państwami trzecimi, w szczególności poprzez wymianę i możliwości współpracy na forum *miast i regionów na rzecz partnerstw międzynarodowych*, które ma zostać zorganizowane wspólnie z Komisją Europejską w 2023 r.

59. Ponawia apel do Komisji o podjęcie działań następczych w związku ze swoim wnioskiem o pogłębienie pod względem terytorialnym stosunków między Zjednoczonym Królestwem a UE. Przyczyni się do ułatwiania i rozwijania współpracy terytorialnej z narodami zdecentralizowanymi oraz władzami lokalnymi i regionalnymi Zjednoczonego Królestwa, w tym poza ramami instytucjonalnymi umowy o handlu i współpracy.

60. Zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Komisji Europejskiej, Parlamentowi Europejskiemu, czeskiej, szwedzkiej i hiszpańskiej prezydencji w Radzie UE oraz przewodniczącemu Rady Europejskiej.

Bruksela, dnia 1 grudnia 2022 r.

Vasco ALVES CORDEIRO

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów